

מסורת הש"ס

(א) שבת כב. כח. מ. מנחות מא.;
(ב) [שם] שבת טו. מו. יצירה;
כב. חוספסא דביא ספ"ג;
(ג) ח"מ מ"ו. ד. [עירובין]
(ד) [דף כח. ו.] כס"א
למא: ומיהו,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה והלכה
כ"ש ורי' כשמואל לקולא
בקולא דרב בגין קידוש
לא עבוד ואע"ג דמא
העשה כ"ש כ"ל
ומיהו כחומרא נמחק;
(ב) תוס' ד"ה ורבי יוחנן
וכי' דפרש"י לעיל. כ"ז
במאמר ד"ה לא חספסא:

מוסף רש"י

כל מייל דמר. רבה דר
תנמי (שבת כב.). מתיירין
מבדל לבד. לטולא לית
מטילת יט' לטולא דמא
וכמנחות (מא.); מפרש
טעמא דמאן דאמר (שבת
כב.). מנר לנר. דמטה
(שם). והלכה כר"ש
בגריה. דאמר דבר
שלין ממכין מותר ואע"ג
דקעביד חרין וזו מולא
דחוס' או צונה ומשום
דליכא חר' צנאסורי
בטולא הש"ס דר מהני
תל. נקטינה גבי הדדי
(שם).

מוסף תוספות

א. [ו]יפשו בהן מה
שרצו לבד מכלות ראש.
תוס' כ"ז א. אבל בישובן
אין תנאי מועיל. תוס'
ר"פ. ב. ואידי' דרש"י
לבי כנישתא. תוס' הר"ש.
ג. דמשמע אפי' בבית
אות. שם. ד. ומספק היה
מבדל על כל אחד שמו
משוכח הוא. תוס' גרסות
נט: ה. הדטוב לרדיה
והמטיב לאחרני. תוס'
ר"פ. ו. ולכן נתקנה על
היין שהוא אדום כמו דם
ועוד זכר לביצת כרמיהו.
שם.

קידוש אלא במקום סעודה. ואם קידש ולא סעד לא ילא ידי קידוש:
ממקום למקום. מצית לעליה לא כריך לחזור ולקדש אם קידש שבת
בבית והלך לאכול בעליה: **דילמא מיטעקרא לנו שרגא.** ולא תחלו
ואפי' אתם הולכים לישן בלא אכילה בקידושא דהכא לא נפקיתו ידי
קידוש^א (היום) דלין קידוש כו': כל
מילי דמר. רבה: **כחומרי דרב הוה**
עבדי. דר מהני תלת דעבדי לקולא
כשמואל: **קדולי דרב.** כגון קידוש
לא עבדי: ה"ג ורבי יוחנן אמר אף
ידי יין נמי ילאו: אחד שינוי יין.
שהביאו לו יין מחצית אחרת:
א"י

רשב"ם

אף ידי קידוש לא ילאו. דפרש"י
טעמיה לקמיה אין קידוש אלא במקום
סעודה דכתיב (ישעיה נח) וקראת
לשבת עונג במקום שאתה קורא לשבת
כלומר קרייה דקידוש שם תהא עונג
ומדרש הוא. אי נמי סברא היא
מדאיקבע קידוש על היין כדמאן לקמן
(דף קו.) זוכרנו על היין מסתמא על
היין בשעת סעודה הוקבע דחשיב:
אין קידוש אלא במקום סעודה. ואם
קידש ולא סעד בליתו מקום לא ילא
ידי קידוש: ה"מ. דלין קידוש אלא
במקום סעודה אלא מצית לבית אכל
במקום למקום מצית לעליה א"י
לחזור ולקדש: **איטעקרא ליה שרגא.**
נפל הנר וככה קודם שאל: **לני גנא**
דרבנא דרב. צית חופת בנו שהיו שם
נרות דולקין בבית המסכה: מר.
רבה: **כי הוה מקדש.** ואנו רוצין
היינו ליפטר משם וליך לביתנו:
דילמא מיטעקרא לנו שרגא. ולא
תחלו ואפי' אתם הולכים לישן בלא
אכילה בקידוש דהכא לא נפקיתו ידי
קידוש כו': **כל מילי דמר.** רבה:
מתיירין מנגד לבגד. מתיירין ליתא של
טלית זו ונמנין אותם לטלית אחרת:
מדליקין. מנר חנוכה לנר אחרת של
חנוכה וא"י להדליק נר אחרת שאינה
של חנוכה: **והלכה כר"ש בגריה.**

גורר אדם מטה כסא וספסל כו' דדבר שאין מתכוין מותר. והני ג' מילי
פלוגתא דרב ושמואל בצמא מדליקין (שבת דף כג.) וכולהו עבדי רבה
כשמואל דמיכל והכא אחאי עבדי כשמואל להנריך קידוש במקום
סעודה הואיל וכל מילי עבדי כרב דר מהני תלת. ומשני כחומרי דרב
עבדי דר מהני תלת דעבדי כשמואל לקולא^א (וכגון קידוש קדולי דרב
לא עבדי ואע"ג דתניא (עירובין דף ו.) העושה כחומרי ד"ש כקוליהון
וכחומריהון כו' הא ק"ל^ב) ה"מ היכא דסתרן אהדי כגון כמה חסרון
בשדרה כו' ואמר שמואל וכן לטריפה דחומרא דהתם קולא הוא הכא
וקולא דהתם חומרא הוא הכא. ומהכא שמעינן דהלכתא כשמואל דלין
קידוש אלא במקום סעודה. והמקדש לאחרים חוץ מציתו נראה צעני
שלין כריך לסעוד שם שאפילו לא סעד שם ילאו בני אותו הבית
לדלדוהו היו מקום סעודה: ה"ג ורבי יוחנן אמר אף ידי יין נמי ילאו.
שלין כריך לחזור ולבדל על היין שבחן הסעודה שהרי לא הסיח
דעתו ביצירתו מזהכ"י שעדיין דעתו לאכול ולשתות ציתו: אחד שינוי
יין. שהביאו לו יין מחצית אחרת ויש לו טעם משונה או גרוע או
משוכח אין כריך לבדל שנית על היין. אבל הטוב והמטיב מיהת מבדל
אם משוכח מן הראשון כדאמר' בהרואה (ברכות דף נט:) אמר רב יוסף
אמר רבי יוחנן אע"פ שאמרנו שינוי יין אין כריך לבדל אבל אומר הטוב
והמטיב ושינוי יין היינו מחצית אחרת כדאמרין בצרכות ירושלמי
בפרק כ"ז (ה"ח) על כל חצית וחצית שהיה פותח היה מבדל עליה ומה
היה מבדל ואמר רבי יחזק כשם רבי אומר ברוך הטוב והמטיב:
ואחד

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קא.

אף ידי קידוש לא יצאו. דלין קידוש אלא במקום סעודה משום
דכתיב וקראת לשבת עונג. כלומר במקום קריאת קידוש
שם תהא עונג:

ולשמואל כמה י' לקדושי בבי בנישתא. לרב כריך לקדושי
צני כנישתא להוציא כל אותם שאין
להם בני צית שלא ינטרכו לקדש
בציתם:

דאב"ל ושתו וגו' בבי בנישתא.
וא"ת והא אמרי' צפ'
בני העיר (מגילה דף כח.) צתי כנסיות
אין אוכלין בזה ואין שומין בזה אע"ג
דאכילה ושינה של מלוא מותר כדאמר'
צירושלמי שהיו אוכלים שם בקידוש
החדש וגם עכשיו נוהגין לשתות כוס
הצדלה וצית מילה מ"מ שאינה של
מלוא ושינה אסור ואפי' בשל צבל אין
אוכלין בזה דקאמר התם^א רבינא ורב
אדא דר אהבה שלא היו רוצים ליכנס
בצית הכנסת מפני הגשמים אי לאו
משום דשמעתא צעיל ללוחא והא
דקאמר התם צתי כנסיות של צבל על
תנאי עשויין היינו לאחר שחברנו שאין
נוהגין בזה קדושה^ב וי"ל דלאו דוקא
צני כנישתא אלא חדרים שהיו סמוכין
לצית הכנסת^ג קרי צי כנישתא ומשם
היו שומעים הקידוש ולפי מה שפירשמי
דממקום למקום צד צית כשדעמו
לאכול במקום אחר יש קידוש כו'
א"ת פסיר:

אב"ל במקום אלא במקום אחד ביחא.
פ' מחדר לבית או מצית
לעליה כמו מאיגרא לארעא אבל
מפינה לפינה יש קידוש כי היכי דלא
חשוב שינוי מקום כמקום ולקמן גבי
שינוי מקום דקאמר לא שנו אלא מצית
לצית ומיהו^א שני מקומות צד צית קרי
ליה מצית לבית ומיהו י"ס דגרסי'
הכא מפינה לפינה כו'^ב:

מעיימו מיד. נראה דהיינו
טעמית לחם כדאמרין
צפ"ג דשנעות (דף כג.) כדאמר'
אינשי ניטעום מיד ואלו ואלו ושמו

ואם מועיל מני תרגימא להשלים ג' סעודות שבת כמו צסוכה היינו
דוקא כסעודה שלישית אבל לא כסעודת ערבית ושחרית שהם עיקר
כבוד שבת: **ובקידושא** דהכא **נפקיתו.** ומה שלא היה
מקפיד על סעודת שבת שלא לאכול בלא נר כדפי' בקומטרס היינו
משום שיוכלו לעשות למחר שלש סעודות או שמה יוכלו לאכול במקום
שיש שם נר ואין יין: **מתירין מבגד לבגד.** ואע"ג דשמואל א"ת
ליה צפ' תסכלת (מנחות דף מא.) כלי קופסא חייבין צליית מודה אם
אין צליית לכל בגדיו שמייר צליית מבגד שמניעו ליתן צבג שרופה
ללבוש ותהא המזנה עליו: **והלכה כר"ש בגריה.** קשה מיפוק
ליה משום דרבי יוחנן סבר כר"ש דפרין צממה דוכתי (שם דף פא.)
והא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן נזיר חופף ומפספס כו' אלמא
ס"ל דדבר שאין מתכוין מותר י"ל שמה רבי יוחנן לא סבר לה
כוותיה בגריה לפי שקרוב לעשות חרין דומי לפסקי רישיה:
ורבי יוחנן אמר אף ידי יין יצאו. ומיירי ששמו בצית הכנסת אע"ג
דלענין קידוש ילאו צשמיעה כדפי' לעיל ו^א לענין יין לא

פטר א"כ^א שמה דהוי הפסק כדאמר' צפ' כ"ז מבדלין (ברכות דף מ.)
גבי המוציא שאם הפסק שריך לחזור ולבדל: **שינוי יין א"צ**
לבדל. מיהו הטוב והמטיב כריך לבדל כדאמרין בהרואה (שם דף נט:)
ופי' רש"ס דווקא היכא דמשוכח מן הראשון וכן להלכות גדולות כו' ומה
משמע צירושלמי דסוף כ"ז מבדלין דקאמר אלא דר רב הונא
אמר יין חדש וישן כריך לבדל שינוי יין אין כריך לבדל שינוי מקום
כריך לבדל היסח הדעת כמו שהוא שינוי מקום משמע שרופה לומר
הכי פליג עליה דקאמר דעל כל חצית וחצית מבדל מה היה מבדל ואמר רבי יחזק כשם רבי אומר ברוך הטוב והמטיב מיהו עובדא דבית
מטבא לבישא מיהו יש לדחות שהיה מבדל לפי שלא היה מכיר^א אבל אם ידוע שהשינוי גרוע לא וגרעה דאפילו השינוי גרוע מבדל דעל ריבוי
יינות הוא מבדל וצבג שלא יהיה האחרון רע יותר מדאי שאין יכולין לשתותו אלא מדוחק וכריך לבדל הטוב והמטיב צין בשעת סעודה צין
שלא בשעת סעודה ויחד אין כריך לבדל אי ליכא אחרינא צהדיה כדמוכח בהרואה (שם)^א דווקא צין מבדלין לפי שצבגו כרמיהו צדמיהו של
ישראל והטוב שלא הקרימו והמטיב שניתנו לקבורה^א [ועיין תוספות ברכות נט: ד"ה הטוב]:

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פכ"ט מהלכות
שבת הלכה ח סגנו עשין
טע טור שו"ע א"ח סימן
רס"ט:
ח ב מ"י וסגנו שם
טו"ע א"ח סימן
רע סעיף א:
ט ג סעיף (ב) [י]:
ד מ"י פ"א מהלכות
צליית הלכה יג סגנו
עשין טו טור שו"ע א"ח
סימן טו סעיף א:
יא ה מ"י פ"ד מהלכות
חטאת הלכה ט סגנו
עשין ה טור שו"ע א"ח
סימן מ"ע סעיף א:
יב ו מ"י פ"א מהלכות
שבת הלכה ה סגנו
לפון סה טו"ע א"ח
סימן של סעיף א:

רבינו חננאל

אפי' ידי קדוש לא יצאו,
אלא צריך לקדש בביתו
ולבדל נמי בורא פרי
הגפן. ורב מאחר שיצא
דבריו ורבינו חננאל הכנסת
למה ליה למחדל לקדושי
בביתו. ואמרין להוציא
בני ביתו. ושמואל מאחר
שאין אדם יוצא בקידוש
של בית הכנסת למה ליה
לקדושי בכנסת. ואמרין
לאפוקי אחרין דאכלי
בכנישתא. וקיימא לן בהא
כשמואל דאין קידוש אלא
במקום סעודה. סבור מניה
חגי מילי בבית לבית. אבל
מפנה לפנה בחד ביחא לא.
ואסיקנא דשמואל אפי'
מאורעא לאיגרא הוה הדר
מקדש. ואף רב הונא סבר
אין קדוש אלא במקום
סעודה. דרב הונא קדיש
בעז למיכל אתערך שרגא,
עירלה למאני לבי גנניה
דרבה בריה, וקדיש ואכיל.
ואף רבה סבר אין קידוש
אלא במקום סעודה, דאמר
(רב הונא) [אבין] כי
היינו בי מר הוה מקדש
והוה אמר לן טעמיו מדי
הכא דילמא אדאוליתו
לאושפיוכו אתערךא לכו
ואמא אביי כל מילי
דמר, דהוה אמר בר
נחמיה רביה. עבדי כרב,
בר מהני תלת דעבדי
כשמואל. מתיירין חציית
מבדל לבגד, ותולין אותו
לבגד אחר. ומדליקין מנר
לנר, של חנוכה. והלכה כר'
לעשות חרין, ואין עבד
בהא כשמואל. ואסיקנא
כחומרה דרב עבדי כותיה
כקוליה לא עבדי, והכא
מיקל הוא.